

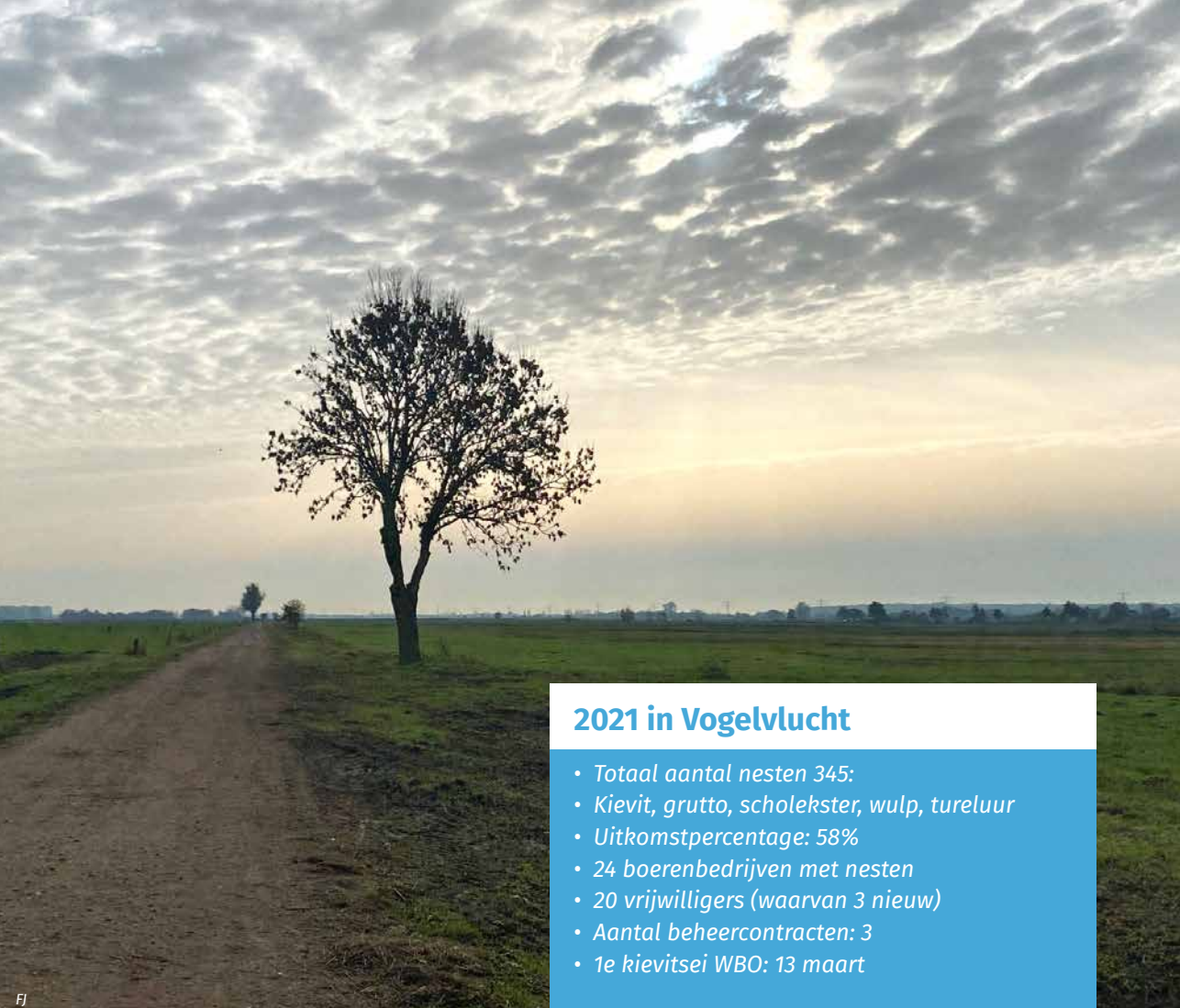


WBO/Weidevogelwerkgroep Binnenveld Oost

Jaaroverzicht 2021

- ▶ Resultaten
- ▶ Berichten uit het veld
- ▶ WBO nieuws
- ▶ Interviews met:
Anneke Meijer
Jan van Ginkel
Henk Folkerts





2021 in Vogelvlucht

- Totaal aantal nesten 345:
- Kievit, grutto, scholekster, wulp, tureluur
- Uitkomstpercentage: 58%
- 24 boerenbedrijven met nesten
- 20 vrijwilligers (waarvan 3 nieuw)
- Aantal beheercontracten: 3
- 1e kievitseizoen WBO: 13 maart

In het Binnenveld

Foto cover: Tureluur op de uitkijk

Sponsoren WBO

Bakkerij ten Veen
"De echte warme bakker in het binnenveld"

Diverse soorten groot en klein brood

Gesorteerd gebak

Streekproducten

Taarten

Belegde broodjes

Dijkgraaf 24 ~ 6721 NK Bennekom ~ 0318-414451
 Eikenlaan 5 ~ 6721 DM Bennekom ~ 0318-419407
www.bakkerijtenveen.nl

v.o.f. Van Haren
 Loon- en Grondverzetbedrijf
 Bennekom
 Tel. (0318) 41 49 67
 Mobiel 0653 - 50 37 50

Inhoud

1 Inleiding	4
2 Resultaten 2021	6
• Resultaten	
• Meerjarenoverzicht	
• Beheerpakketten	
• Conclusies	
3 Berichten uit het veld	12
• Start van het seizoen	
• Wetenswaardigheden	
4 Organisatienieuws WBO	15
• Samenwerkingspartners	
• Weidevogelbeheerplan	
• Organisatie	
Bijlage: overzicht resultaten 2021 per bedrijf	19



FJ

Wulp

Colofon

Samenstelling: Femke Jochems
Christ Elsten
Henk Folkerts
Vormgeving: DsignKamer, Amersfoort
Foto's: Rik Nagtegaal (RN)
Christ Elsten (CE)
Daan Schoonhoven (DS)
Otto Vloedgraven (OV)
Henk Folkerts (HF)
Femke Jochems (FJ)

Contact

WBO
Christ Elsten
Breehoven 53
6721 SP Bennekom
06 15170001
christelsten@planet.nl
www.inhetbinnenveld.nl

Sponsors

ANV Het Binnenveld
Bakkerij Ten Veen
Loonbedrijf VOF Van Haren
Loonbedrijf Jan Rauw & Zn. BV
Unifarm

Financiers

Gemeente Wageningen
Gemeente Ede

1 Inleiding

Weidevogels vormen voor ons en vele anderen een grote passie. Met veel plezier presenteren wij, evenals voorgaande jaren, hierbij dan ook ons Jaaroverzicht 2021. We gaan in op de resultaten van het weidevogelbeheer in 2021, ontwikkelingen en activiteiten in het veld en enkele actuele ontwikkelingen bij onze Weidevogelwerkgroep. Tevens introduceren we, verspreid over dit Jaaroverzicht, twee nieuwe rubrieken: De eerste is 'Even voorstellen'. Hierin bespreken we kort één van de vijf akker- en weidevogels - onze *big five* - waar wij ons op focussen: kievit, grutto, wulp, tureluur, scholekster. We starten met de kievit, de meest voorkomende akker- en weidevogel in ons werkgebied. Daarnaast de rubriek 'In gesprek met'. Drie korte interviews met personen die deelnemen aan of nauw betrokken zijn bij ons werk. Want het gaat óók bij de vogelbescherming altijd om mensen met enthousiasme en energie die de handen uit de mouwen willen steken voor een gezonde akker- en weidevogelstand. We hebben dit Jaaroverzicht beknopt gehouden. Uitgebreidere informatie vindt u op onze website www.inhetbinnenveld.nl.



Het Binnenveld: open, veelzijdig, kleinschalig.

Ieder seizoen zijn het weer en de natuur weer anders. Dat houdt ons werk boeiend. Maar 2021 was wel een bijzonder jaar. Natuurlijk vanwege corona, waardoor fysieke bijeenkomsten van de vrijwilligers niet mogelijk waren. Wel konden we alleen of in koppels het veld in en was ook het contact met boeren mogelijk. Daardoor kon ons werk gelukkig goeddeels doorgaan.

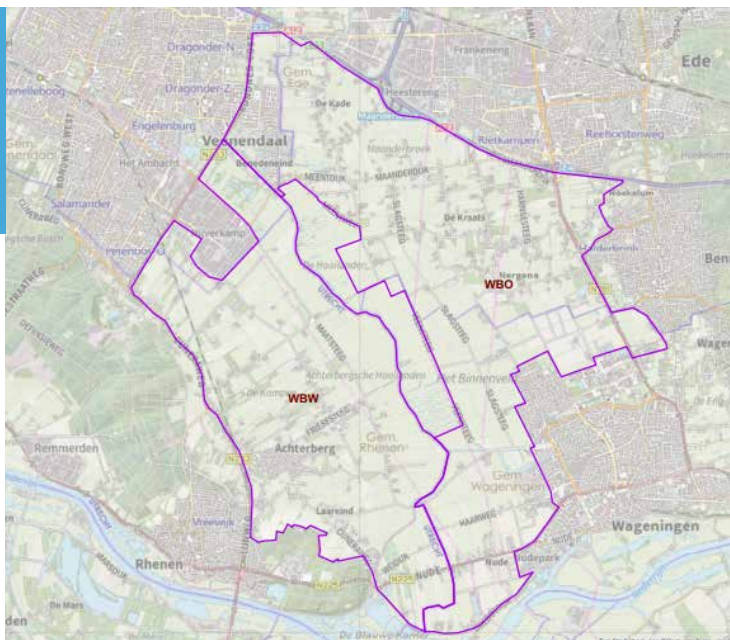
Bijzonder was ook - of eigenlijk ook niet - dat het weer na drie droge, warme jaren weer enigszins 'normaal' was, met voldoende neerslag en lagere temperaturen. Voor de vogelstand en vooral voor de jonge kuikens was dat positief. Tot slot was 2021 voor de WBO als vrijwilligersorganisatie een soort overgangsjaar. We hebben afscheid genomen van Henk van Paassen als coördinator en daarvoor in de plaats een nieuw kernteam gevormd bestaande uit vijf personen. Tevens hebben we onze manier van werken nog eens tegen het licht gehouden en de samenwerking met Agrarische Natuur Vereniging Het Binnenveld versterkt.



We richten ons als WBO op de akker- en weidevogels op boerenland. Ons werkterrein bevindt zich in het Binnenveld aan de oostkant van de Grift en maakt deel uit van de gemeenten Wageningen, Ede en een klein stukje Veenendaal. Er wordt ca. 1.000 ha daadwerkelijk bezocht, beschermd en beheerd. Ons doel is eenvoudig: het samen met de boeren op peil houden en waar mogelijk laten groeien van de akker- en weidevogelstand. We focussen hierbij op de kievit, grutto, tureluur, wulp en scholekster.

Ons gebied grenst aan het natuurgebied de Binnenveldse Hooilanden en het gebied ten westen van de Grift waar onze collega's van WBW actief zijn. Met beide werken we samen. Vogels trekken zich immers (bijna) niets aan van door ons mensen verzonnen grenzen. Bovendien versterken de drie gebieden elkaar: het gaat om voldoende open en gevarieerd areaal voor de akker- en weidevogels.

*Werkgebied WBO en WBW
met in het midden de
Binnenveldse Hooilanden
(afb. SLG)*



Weidevogelbeheer kost veel tijd, inzet, kennis, geld voor legselvergoedingen en beheerpakketten. Maar levert ook veel op: een gezonde vogelstand, biodiversiteit en een gevarieerde natuur en leefomgeving. En natuurlijk voldoening: vogelgeluk is niet in woorden uit te drukken, maar moet je horen, zien, voelen en ervaren. Daarom veel lof voor alle boeren, loonwerkers, vrijwilligers, gemeenten, ANV, sponsors en alle andere betrokkenen voor de inzet en medewerking in 2021. Hartelijk dank! Ook namens de vogels.

WBO, december 2021

2 Resultaten

De werkzaamheden van WBO richten zich op twee hoofdthema's: het vinden en beschermen van nesten en het realiseren van kuikenland. Het vinden van nesten is belangrijk, zodat boeren hier bij hun werkzaamheden rekening mee kunnen houden. Op basis van deze aantallen nesten krijgen boeren ook een vergoeding van de betreffende gemeente. Daarnaast houden we met neststellingen een vinger aan de pols als het gaat om de populatieontwikkeling van weidevogels in het werkgebied en houden we zicht op de oorzaken van nestverlies.

Alleen het beschermen van nesten is helaas niet voldoende. Jonge weidevogels hebben ook insectenrijk, veilig "kuikenland" nodig om op te groeien. Hiervoor zetten we in op beheerpakketten. Naast ons beschermingswerk moet ook moedertje natuur een handje helpen. 2019 en 2020 waren droge jaren, die erg nadelig waren voor de kuikens. Vroeg maaien, een droge, ondoordringbare bodem en veel predatie leidden landelijk tot een dieptepunt voor de weidevogels. Het jaar 2021 verliep gelukkig gunstiger: natter en koeler en gemiddeld gesproken minder predatie.

2.1 WBO resultaten 2021

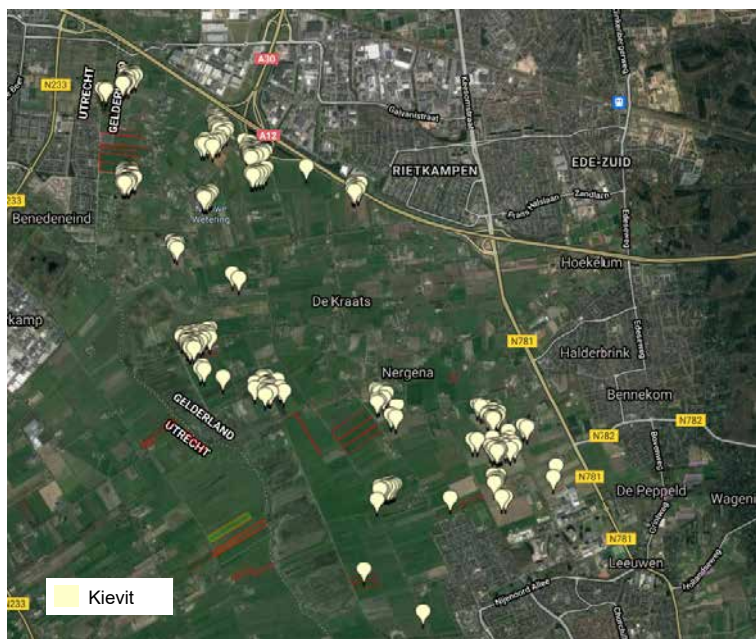
In 2021 zijn er in totaal 345 legsels gevonden. De meest talrijke soort is de kievit, met 324 legsels. Grutto (1), tureluur (11), scholekster (2), wulp (7) volgen in veel kleinere aantallen. Gemiddeld kwam 57,7 procent van de legsels waarvan het resultaat bekend was uit. De overgrote meerderheid van nestverliezen komt door predatie.

	Totaal	Bekend	Uit	Niet uit	% Uit
Kievit	324	323	182	141	56,4%
Grutto	1	1	1	0	100%
Tureluur	11	7	7	0	100%
Scholekster	2	2	2	0	100%
Wulp	7	7	4	3	57,1%
Totaal	345	340	196	144	57,6%
% van bekend resultaat			57,7%	42,3%	

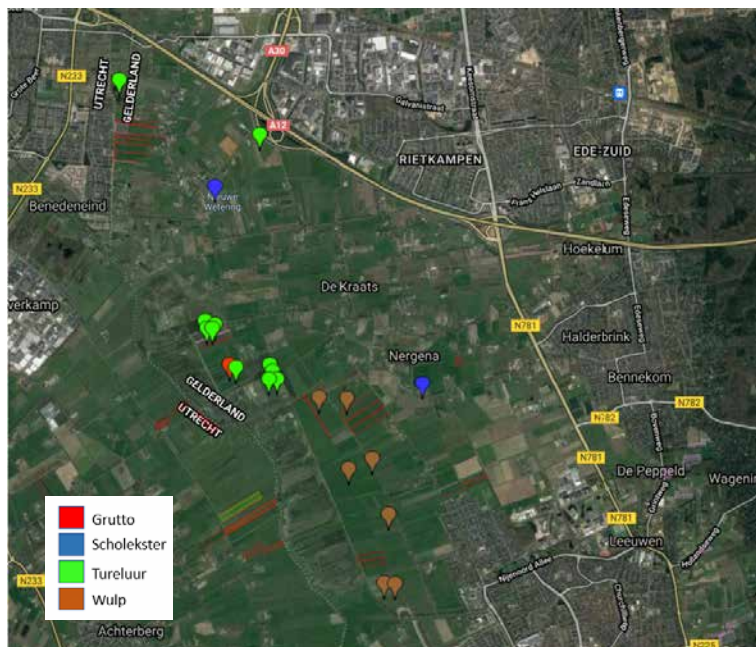
	Totaal	Predatie	Werkzaamheden	Verlaten	Overig	Onbekend
Kievit	324	120	0	17	1	3
Grutto	1	0	0	0	0	0
Tureluur	11	0	0	0	0	0
Scholekster	2	0	0	0	0	0
Wulp	7	2	0	1	0	0
Totaal	345	122	0	18	1	3
% van bekend resultaat		35,9%	0%	5,3%	0,3%	0,9%

Bron: Boerenlandvogelmonitor

Er zijn voor alle vogels maar vooral de kievit, wulp en tureluur een aantal percelen/gebieden aan te wijzen waar ze zich concentreren, zogenaamde *hotspots* met een hoge vogeldichtheid. De kievitlegfels bevonden zich met name op de maisakkers in het noorden van het gebied, in de proefvelden ten zuiden van de campus en op een aantal percelen in deelgebied zuid die dit jaar zijn omgezet van mais naar akkerland (zie kaartbeeld).



Wulpennesten werden vooral aangetroffen in de graslanden tussen de Veensteeg en de Slagsteeg. De tureluurs kozen als nestplek met name de graslanden aan de rand van de Binnenveldse Hooilanden. In beide gevallen betrof het graslanden die vorig jaar waren opgehoogd met grond uit de Binnenveldse Hooilanden (zie kaartbeeld)



Jan van Ginkel



Jan van Ginkel, zijn vrouw Gerjanne en dochter Gerjanne hebben aan de Eemweg een bedrijf met 77 melkkoeien en vleeskalveren. Jan is onder het rode dak van de boerderij geboren en zoals hijzelf zegt: 'Iedereen weet dat wij van de weidevogels zijn'. Niet alleen weidevogels maken graag een nest op Jans bedrijf: ook huiswaluwen en boerenzwaluwen weten zijn stallen te vinden. En tijdens de besneeuwde dagen aan het begin van 2021 liepen er 22 patrijzen door de tuin. 'Ik houd van jongs af aan al rekening met de weidevogels, ik vind ze prachtig. Mijn vader had er niet zo heel veel mee, maar moeder vond het ook mooi'.

Vrijwillige bescherming

Hoewel Jan dus al zijn hele leven op de weidevogels let, hebben ze meer nesten op het land sinds ze snijmaïs verbouwen en samenwerken met de vrijwilligers van WBO. Bij Jan broeden vooral kieviten en tureluurs. 'Het is steeds meer een hobby geworden. Ik probeer nu ook het eerste nest te vinden, maar Harm blijft me nog steeds voor'. Harm Roseboom, WBO vrijwilliger, komt al 25 jaar bij Jan op het land en ze kennen elkaar al 55 jaar, sinds de kleuterschool.

In 25 jaar tijd heeft Harm natuurlijk een neus voor nesten gekregen, maar dan nog vind Jan vaak met ploegen een nieuw, onbekend nest. 'Vanaf de tractor zie je ook veel meer. Daarom neemt Harm voor het mesten de trekker mee om nesten te zoeken.'

Toekomst voor weidevogels

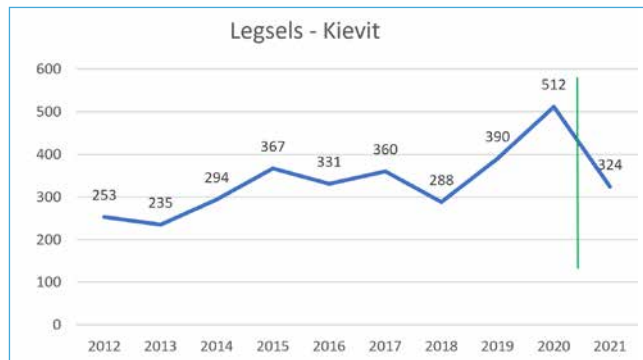
Naast nestbescherming heeft Jan ook kievitranden en onbemeste randen van zo'n drie meter breed waar kuikens gemakkelijk kunnen schuilen en eten. Ook de plasdras aan de overkant van de Kooiweg trekt jonge kieviten en hun ouders aan. Wat Jan betreft mogen deze natuurgebieden nog beter ingericht worden voor weidevogels en niet alleen voor botanische waarden. 'Een paar hectare speciaal voor weidevogels, licht bemesten met een beetje ruige mest er op. Dat zou echt helpen'. Vindt hij het dan niet jammer dat de weidevogels misschien daar gaan broeden en niet op zijn land? 'Het is beter voor de vogels. Wij moeten goed voor van ons dure land halen, dat botst wel een met weidevogels'. Maar jammer is het wel, moet hij toegeven.



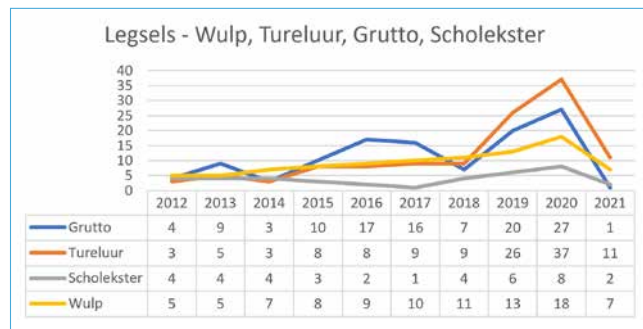
*Welkom in het
Binnenveld*

2.2 Meerjarenoverzicht WBO

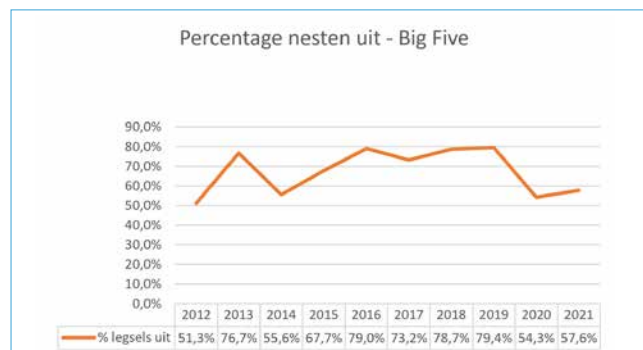
Het aantal legsels van de kievit schommelde tussen 2012 en 2021 tussen de 235 en 512. De jaren 2019 en 2020 waren topjaren qua aantallen. Daar steken de 324 legsels van 2021 bleek tegen af, tot je in ogenschouw neemt dat 2021 het eerste jaar is dat de Binnenveldse Hooilanden apart worden geïnventariseerd. Het werkgebied van WBO is dus een stuk kleiner geworden, maar alsnog broeden er meer kieviten in het gebied dan 10 jaar geleden (zie ook box Binnenveldse Hooilanden). Tussen de oogharen door zien we dus een stijging van het aantal kievit legsels in het WBO werkgebied. Bedreigingen van deze typische Binnenveldsoort zijn het omzetten van maïsland naar grasland, aanleg van zonnevelden op de verkeerde plek, landbouw werkzaamheden, predatie en natuurlijk afname van het areaal.



Aantal legsels kieviten sinds 2012. De groene lijn markeert het moment dat de Binnenveldse Hooilanden uit het WBO werkgebied verdwenen.



Ook bij andere 4 Big Five soorten zagen we piekaantallen legsels in 2019 en 2020. Voor deze soorten zien we (om dezelfde reden) in 2021 een scherpe daling.



Het percentage nesten dat uitkomt in het WBO gebied schommelt al jaren tussen de 50% en 80%. Net zoals in de rest van het land was 2020 een dieptepunt, met veel predatie. Voorlopig neemt het percentage uitgekomen nesten niet hard toe, maar hierbij moet worden opgemerkt dat niet van alle nesten bekend is of ze uitgekomen zijn of niet.

Resultaten Binnenveldse Hooilanden

Met de Binnenveldse hooilanden zijn door natuurliefhebbers, boeren en terreinbeheerders 300 hectare natuur toegevoegd aan het Binnenveld. Het gebied is heerlijk voor bijzondere planten, mooie uitzichten én weidevogels. Omdat dit geen boerenland meer is, zijn de percelen verdwenen uit het werkgebied van WBO. Er worden geen nesten meer gezocht en er vind geen nestbescherming plaats. Wel wordt de broedvogelpopulatie geïnventariseerd door het in kaart brengen van territoria door KNNV Wageningen en IVN Ede. In 2021 zijn in het gebied de volgende aantallen territoria vastgesteld: kievit: 121, grutto: 20, tureluur: 22, scholekster: 8, wulp: 11.

Resultaten WBW

Aan de overzijde van de Grift worden weidevogelnesten beschermd door vrijwilligers van WBW. Hieronder de aantallen gevonden nesten (met tussen haakjes succesvolle nesten). Kievit: 68 (49), grutto: 3 (3), scholekster: 3 (2), tureluur 2: (2) en wulp: 1 (1). In het werkgebied van de WBW liggen ook de Achterbergse Hooilanden, waar enkel aantal territoria worden geschat: kievit 7, grutto 6, scholekster 0, tureluur 2 en wulp 8.

2.3 Beheerpakketten

Om (met name de kievit) kuikens een goede kans te geven op te groeien en groot te worden in het Binnenveld, kunnen de volgende beheerpakketten worden afgesloten:

1. Vroeg onderwerken vanggewas (150 euro/ha)
2. Kievit rand op maisakker (1700/2011 euro/ha)
3. Uitstellen bewerken maisland (351 euro/ha)

In 2021 zijn door drie boeren één of meer van deze beheerpakketten afgesloten. Eén boer heeft het maaien uitgesteld vanwege de aanwezigheid van veel kuikens.

2.4 Conclusies

- De WBO resultaten (zonder de Binnenveldse Hooilanden) over 2021 liggen in lijn met voorgaande jaren;
- Het uitkomst percentage was met 57,6% iets beter dan vorig jaar, maar nog aan de lage kant vergeleken met eerdere jaren;
- De predatie was dit jaar iets lager dan vorig jaar, met uitzondering van het deelgebied Noord waar de predatie zeer hoog was met name door vos, kraai;
- De drukte in het veld, met bijv. wandelaars, was vrij groot tijdens het broedseizoen. Getracht is dit te beperken met bordjes, informatievoorziening en uitleg;
- Tot slot was het weer (redelijk koel en redelijk veel neerslag) gunstig voor de weidevogels.



De kievit

De kievit is de meest voorkomende boerenlandvogel in het Binnenveld (en Nederland). Hoog tijd voor een nadere kennismaking. Wat gegevens: middelgrote steltloper van 28 tot 31 cm. Afgeronde zwart-witte vleugels, een donker-groene bovenzijde, witte buik, een witte wang en halsvlek. Korte snavel en natuurlijk de karakteristieke kuif. De kievit maakt deel uit van de familie van de plevieren. Zijn roep klinkt als zijn naam: een langgerekt 'pie-wit'.

De kievit komt vrijwel het hele jaar voor in ons land. In het najaar trekken ze, zeker wanneer er vorst wordt verwacht naar het zuiden en komen daarna weer terug. Uit onderzoek blijkt dat, mede door de klimaatverandering, lang niet alle kieviten meer naar het zuiden trekken. Kenmerkend voor de kievit is zijn speelse gedrag. In het voorjaar grillig, acrobatisch met spectaculaire buitelingen. In de herfst vormen ze grote rondzwervende groepen. Vaak vertonen ze een kantelende vlucht met afwisselend de lichte onderzijde en de donkere bovenzijde. Jonge kuikens zijn na ruim vijf weken vliegvlug. Jonge kieviten eten ongeveer 4.000 insecten per dag. Daarom is kruidenrijk gras- en akkerland ook zo belangrijk.

[Bronnen: Zak gids Vogels (Vogelbescherming), De Kievit (S.P. Roodbergen), Jaarverslag WBO 2020.

Foto: Daan Schoonhoven Buiten-Beeld



In het Binnenveld is, ondanks de afname van areaal, de populatie kieviten redelijk stabiel en neemt sinds 2020 iets toe. Mede dankzij de inspanningen van boeren, loonwerkers, vrijwilligers en wildbeheer. Ook de nieuwe natuur in de Binnenveldse Hooilanden lijkt gunstig uit te pakken voor de kievit en andere vogels.



Sponsoren WBO



3 Berichten uit het veld

3.1 Start van het seizoen

Het seizoen begon dit jaar vanwege corona niet met de reguliere startbijeenkomst. In plaats daarvan werd veel informatie digitaal uitgewisseld evenals de noodzakelijke werkafspraken die altijd voor het seizoen worden gemaakt. Het eerste kievitseizoen in het WBO gebied werd dit jaar gevonden door Bram Koudijs op 13 maart op het bedrijf van R. Boon en aangeboden aan wethouder Jan Pieter van der Schans. Het 1e kievitseizoen van Nederland werd gevonden op 5 maart in Wilp.

In onderstaande tabel zijn de eerste gevonden nesten voor WBO per vogel weergegeven.

**Vinddata 1e nesten
WBO gebied 2021**

Kievit	13 maart
Wulp	28 maart
Tureluur	08 april
Scholekster	30 april
Grutto	10 mei

*V.l.n.r.: Bram Koudijs,
mevrouw Boon en
wethouder Jan Pieter van
der Schans*



Grutto

3.2 Wetenswaardigheden 2021

Het werkgebied van WBO is groot en ieder jaar beleven we weer van alles. Onderstaand enkele voorbeelden.

Hard werken

Er was dit jaar veel predatie in deelgebied Noord langs de A12. Met name de vossen en kraaien waren hier debet aan. Het betekende dat bij de kieviten een flink deel van de 1e en de 2e leg verloren ging. Gelukkig kwam een groot deel van de 3e leg wel uit. Maar dat lijkt gunstiger dan het is. We weten immers dat de uitkomst van de 1e leg de sterkste jongen voortbrengen. Het was dus hard werken voor de kieviten, maar ook voor de vrijwilligers die tot eind juni volop aan de bak moesten.

Veerkracht van de natuur

De oeverwaluw broedt in kolonies in tunnels van tien centimeter tot ruim een meter, die hij uitgraaft in zand in steile oevers, afgravingen en gronddepots. Voor de bouw van een nieuw onderwijs gebouw op de campus in Wageningen had de WUR de uitgegraven grond op een grote hoop gegooid op een van hun percelen langs de Bornsesteeg. Dit voorjaar werd begonnen met het afgraven hiervan. Hierdoor ontstonden aan verschillende kanten steile wanden waarvan onmiddellijk door veertig paartjes oeverwaluwen gebruik gemaakt werd gemaakt om er hun tunnels te graven. Na melding aan de gemeente Ede werd het afgraven gestopt en werd er rondom een hek geplaatst om een ongestoord broedseizoen te garanderen voor deze bijzondere vogel.

Voortdurend experimenteren

Als WBO proberen we voortdurend onze werkwijze te verbeteren en te vernieuwen. Door ervaringen uit te wisselen of door gebruik van nieuwe technologie. Zo voeren we de legselgegevens direct of periodiek in, in de landelijke Boerenlandvogelmonitor, zodat sneller kan worden bijgestuurd. Ook hebben we ons verdiept in de mogelijkheden van het gebruik van drones bij het beheer. Een mooi voorbeeld van vernieuwing is ook het experiment met een vossenraster bij boer Van Laar op de hoek van Werftweg en Veensteeg. Hierbij is een schrikdraadhek om een perceel geplaatst om de vos buiten te houden. En met succes: van de 17 kievitsnesten zijn er slechts 2 niet uitgekomen.



Predatie in Noord



Oeverwaluwen langs de Bornsesteeg



Plaatsen van het vossenraster door Henk van Paassen en Joost Ruijsch

Anneke Meijer



Wie is Anneke Meijer?

Ik ben Anneke Meijer en woon al sinds mijn studietijd (Plantenziektenkunde) in Wageningen. Ik ben een aantal jaren werkzaam geweest in het buitenland, Ghana. En in Nederland bij de Plantenziektenkundige Dienst (nu NVWA), Groene Kennis Coöperatie, LTO Nederland en het vakblad Boerderij. Sinds een paar jaar ben ik met vogels spotten begonnen. Ik kom vaak en graag in het Binnenveld, met kijker dus. Ook houd ik erg van onze Waddeneilanden.

Mooiste weidevogelmoment 2021

Toen ik mijn eerste tureluursnest vond aan de Veensteeg met Henk van Paassen. Mijn allereerste, en meteen ook het eerste tureluursnest van Gelderland! Als een kind zo blij :-).

Wat trekt mij aan in weidevogelbescherming?

Ik heb veel hart voor de natuur, als kind al was ik meestal buiten. Ik vind dat wij als Nederland, deltaland, een grote verantwoordelijkheid hebben om de weidevogels hier (hun broedgebieden) te beschermen. De achteruitgang van veel soorten, afname biodiversiteit, vind ik een zorgelijke ontwikkeling maar gelukkig zijn er veel goede initiatieven voor natuurbescherming en natuur inclusieve landbouw.

Eerste indrukken van mijn eerste jaar

Mijn start als weidevogelbeschermmer vond ik interessant, leuk en indrukwekkend. In het begin was ik het nog best lastig om de 'kuiltjes' en nesten te vinden. Maar het leert snel. Toen de kieviten kuikens hadden vond ik het niet altijd fijn om de nesten te controleren, de ouders waren natuurlijk nijdig en dat was soms goed te merken aan het gekrijs boven m'n hoofd. Dus ik probeer zo veel mogelijk te observeren vanaf de rand van het perceel. Dat beperkt het lopen op de percelen en voorkomt onnodige verstoring. Het was heel prettig samen lopen met Christ Elsten en Volkert de Graaf. Van hen heb ik veel geleerd! Ook de ontmoetingen met de andere

weidevogelbeschermers vond ik een goede binnenkomer om het hele gebied en de mensen en hun werkwijzen te leren kennen.

Binnenveld over 10 jaar?

Hopelijk is het Binnenveld over 10 jaar nog mooier dan het nu al is. In mijn fantasie zie ik bloeiende kruidenrijke graslanden, blauw-graslanden, veel tijlpende (weide)vogels en andere (rode lijst) soorten langs een vriendelijk kabbelende Kromme Eem voor me :-). Graag zou ik zien dat er meer grasland (de biljartlakens) voor vee wordt vervangen door kruidenrijk grasland. Dat de boeren er meer natuur inclusief willen en kunnen boeren. Dat er ruimte is voor recreatie maar niet al teveel. Dat kan verstorend werken voor de weidevogels en andere dieren. Ook hoop ik dat er geen zonneparken en windmolen parken in het gebied komen. Dat honden aangelijnd lopen in het gebied (tot mijn grote schrik zie ik toch honden door weiden rennen tijdens het broedseizoen) en dat het vandalisme er stopt! Afgelopen zomer nog zag ik langs de Veensteeg uitgerukte palen en borden liggen. En laat die uitkijktoren met rust. Zo onnodig en zonde.



4.1 Samenwerking

Samenwerking tussen de verschillende *organisaties* is de basis voor succesvol weidevogelbeheer. WBO werkt samen met veel organisaties. Hieronder een selectie daaruit.

De vrijwilligers van de WBO werken sinds 1992, alweer 29 jaar (!) nauw samen met *boeren en loonwerkers* aan behoud en bescherming van weidevogels in het Binnenveld. Dit gebeurde de afgelopen jaren via overleg, voorlichtingsavonden, start- en slotbijeenkomsten, cursussen en kof-fietafelgesprekken. Bij slotbijeenkomsten worden de resultaten van het broedseizoen geëvalueerd en de aanpak voor het nieuwe seizoen besproken. Helaas moesten de start- en slotbijeenkomsten dit jaar worden afgelast in verband met corona. In het veld was wel individueel contact met boeren en loonwerkers mogelijk.

De *Agrarische Natuur Vereniging Het Binnenveld* (gestart in 2011) is een onmisbare partij in het Binnenveld. Sinds 2013 draait de WBO als adviseur mee in het Bestuur van de ANV. De ANV heeft zich naar gemeentelijke en provinciale overheid ontwikkeld tot initiërende en coördinerende partij voor akker- en weidevogels in het Binnenveld.

De *Weidevogelbeschermingsgroep Binnenveld-West (WBW)* is onze partner in het westelijk deel van het Binnenveld. De WBW zet zich in voor zowel weidevogels als erfvogels (zwaluwen en uilen). Sinds 2014 is de samenwerking met WBW geïntensiveerd en ondersteunen WBO en WBW elkaar bij wederzijdse gebiedsplannen en overall-visies voor het Binnenveld.

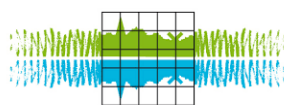
De *Wildbeheereenheid De Vallei (WBE)* wordt ingeschakeld bij predatie-overlast van kraaien en vossen. De samenwerking wordt door WBO bijzonder op prijs gesteld en verloopt al jaren prima.

Verder onderhoudt de WBO contacten met de vier *WERV-gemeenten*: Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal. Samen met de ANV Het Binnenveld overleggen WBO en WBW jaarlijks met de verantwoordelijke wethouders van de WERV-gemeenten. De legselvergoedingen en de betaling van last-minute contracten in het kader van de weidevogelbescherming in het Binnenveld worden financieel mogelijk gemaakt door de gemeentelijke bijdragen. Dit gebeurt naar rato van het aantal gevonden nesten en de tussentijds gesloten last-minute contracten.

Tenslotte mag ook de samenwerking met *Landschapsbeheer Gelderland (SLG)* niet onvermeld blijven. In 2021 heeft de WBO bij allerlei zaken vak-kundige ondersteuning gehad. Ook materiele ondersteuning, bijvoorbeeld markeerstokken, petten, opschrijfboekjes en het gebruik van de boerenlandvogelmonitor kwam van de SLG.



Samenwerking: De basis van ons werk



Stichting Landschapsbeheer Gelderland
zorg voor ons landschap

Henk Folkerts

Henk heeft altijd gewerkt in en voor de agri food sector, woont in Wageningen en is vanaf zijn jeugd al een enthousiaste weidevogelliefhebber. Sinds 2008 als WBO vrijwilliger in deelgebied Noord langs de A12 tussen Veenendaal en Ede en vanaf begin dit jaar ook als voorzitter van WBO.

Wat wil je met WBO bereiken?

‘Het gaat niet zozeer om wat ik wil bereiken, maar om waar we samen naar toe willen werken: Het minimaal op niveau houden c.q. licht laten groeien van de akker- en weidevogelstand in het Binnenveld Oost, maar eigenlijk in het hele Binnenveld natuurlijk. Met name de big five: kievit, grutto, tureluur, wulp, scholekster. Er is ruimte voor die groei, maar daar moeten we wel samen voor kiezen.

Continueren en verder uitbouwen van de goede samenwerking met boeren en loonwerkers, onder andere met meer beheerpakketten. Dat is de basis van ons werk.

En tot slot het op peil houden en versterken van de vrijwilligersgroep. Inzetten op elkaar helpen en gedeelde verantwoordelijkheid. Het instellen van een kernteam van vijf personen voor de dagelijkse coördinatie is daar een mooi voorbeeld van. Daarmee blijft het behapbaar en plezierig voor iedereen, want weidevogelbeheer is niet altijd eenvoudig. We moeten het samen doen’.



Wat zijn volgens jou belangrijke maatregelen om weidevogels te beschermen in het WBO gebied?

Laat ik vier noemen:

- 1 Behouden van het huidige areaal aan boerenland, de variatie hierin en het open karakter. Er is de afgelopen jaren al veel areaal voor weidevogels verloren gegaan.
- 2 Handhaven van het aantal bedrijven wat aan weidevogelbeheer doet en op een beperkt aantal bedrijven proberen het aantal broedparen per bedrijf te vergroten, zodat het beheer effectiever wordt en de resultaten kunnen toenemen.
- 3 Stimuleren van een duurzame landbouw met een rendabele bedrijfsvoering voor de boeren. Hierdoor kan ook de vogelstand worden versterkt.
- 4 Vermijden van te veel drukte in het veld. We mogen allemaal (boeren, burgers, buitenlui) genieten van de vogels, maar moeten samen ook zorgen voor voldoende rust en stilte in het veld, met name in het broedseizoen van maart tot en met juni.

Hoe denk je dat het Binnenveld er over 10 jaar uitziet?

‘Ik hoop dat we er met alle betrokkenen voor kiezen het open, veelzijdige, kleinschalige en natte karakter van het Binnenveld te behouden en verder te versterken. En dat er voldoende areaal en ruimte blijft voor boeren, natuur, recreatie, water en natuurlijk akker- en weidevogels. Het Binnenveld mag zich niet ontwikkelen tot een soort ‘Central park’ midden in de stad, maar moet vooral een levend en werkend ‘groen hart’ blijven. Voor mens, plant en dier, voor de bewoners van het Binnenveld en voor die van de omliggende steden en dorpen”

4.2 Weidevogelbeheerplan

In 2020 is het adviesrapport “Agrarische Natuurbeheer en weidevogels in het Binnenveld” (ook wel Uitvoeringsplan voor weidevogelbeheer genoemd), uitgekomen. In het document staan maatregelen, adviezen en acties genoemd om de weidevogelstand te handhaven of zelfs te laten toenemen.

Hieronder een selectie van de aanbevelingen en acties:

- Legselbeheer is succesvol en moet voortgezet worden;
- Beloon boeren voor het realiseren van een goede kuikenbiotoop;
- Realiseer een echt verdienmodel voor Weidevogelbeheer;
- Experimenteer meer op boeren niveau, maar begin klein
- Zorg voor een eenduidiger monitoren van legfels;
- Zorg voor een uitgebreidere monitoring van veranderingen in omgeving en effect van genomen maatregelen;
- Verbeter de communicatie met boeren en loonwerkers om snel te kunnen handelen;
- Zorg voor waardering voor en erkenning van betrokken boeren en vrijwilligers

Vanaf 2022 zullen wij als WBO gericht de aanbevelingen en acties uit het plan uitvoeren

4.3 WBO Organisatie

Evaluatie

We hebben in 2020 en begin 2021 met de hele vrijwilligersgroep een (veelal digitale) evaluatie uitgevoerd van onze activiteiten, bijeenkomsten, werkwijze en strategie. Ter illustratie hierbij enkele conclusies en afspraken:

- Focus op kievit, grutto, wulp, tureluur, scholekster: de ‘big five’;
- Versterken en vernieuwen van de vrijwilligers groep;
- Bij het beheer meer van gebiedsniveau naar boerniveau werken;
- Versterken van de interne samenwerking en meer inzetten op samen leren en beleven;
- Opvoeren, verbreden en vernieuwen van de communicatie en informatie-uitwisseling.

Kernteam

Voor de dagelijkse coördinatie van het WBO werk is een kernteam gevormd bestaande uit vijf personen: De taakverdeling is hierbij als volgt:

Naam	Activiteit	Telefoonnummer
Femke Jochems	Communicatie	06 – 250 202 26
Christ Elsten	Secretaris	06 - 151 700 01
Henk Folkerts	Voorzitter	06 - 229 700 70
Chris Bosch	Veldwerk	06 - 361 919 24
Rik Nagtegaal	Informatievoorziening	06 - 460 713 56





Henk: Bedankt!

Afscheid van Henk van Paassen

Op zaterdag 30 oktober hebben we tijdens de slotbijeenkomst van het seizoen 2021 afscheid genomen van Henk van Paassen als coördinator van WBO. Hij heeft dit 21 jaar gedaan!

Werklust, uithoudingsvermogen, leergierigheid en passie kenmerkten zijn manier van werken.

Natuurlijk hebben we onze dank en waardering vergezeld laten gaan van een cadeautje (boek over de waterhuishouding in het Binnenveld) en een bloemetje. Gelukkig blijft Henk als vrijwilliger verbonden aan WBO. Dat vinden we mooi.

Vrijwilligers

Er waren in 2021 twintig vrijwilligers actief bij de WBO. Onderstaand treft u hun namen aan:

Anneke Meijer, Ardy Rekers, Ben Heij, Bram Koudijs, Carl Jansen, Ceciel Linssen, Chris Bosch, Christ Elsten, Egbert Ypma, Femke Jochems, Gert van de Ende, Harm Roseboom, Henk Folkerts, Henk van Paassen, Jaap Kelderman, Jan van Niejenhuis, Joost Ruisch, Nanne Galema, Rik Nagtegaal, Volkert de Graaf.

We zijn ook erg blij met de komst van drie nieuwe vrijwilligers: Anneke, Jaap en Gert.
Van harte welkom!



Groots gebaar van de grutto.

Overzicht resultaten 2021 per bedrijf

Bedrijf	Kievit		Grutto		Tureluur		Scholekster		Wulp		Totaal	Onbekend
	Aantal	uit	Aantal	uit	Aantal	uit	Aantal	uit	Aantal	uit		
Adams J.W.	8	4							1	0	9	
Adams P.	9	9							1	0	10	
Beek P. van									1	1	1	
Boon R.	5	0									5	
Bos A.R.	34	16									34	
Braafhart H.	23	11			1	1					24	
Eikelboom G.	1	1									1	
Ginkel J.v. (eemweg)	46	28	1	1	5	4					52	Tureluur: 1
Ginkel J.v. (veen-steeg)	3	2							3	3	6	
Groene Grens	6	5			1	1					7	
Groeneveld R.	9	2									9	
Jochensen E.C.	9	7					1	1			10	
Joosten A.J.	1	0									1	Kievit: 1
Korevaar G.	1	1									1	
Laar D. van	21	18			4	1					25	Tureluur: 3
Pol W.J. van de	18	11									18	
Pool L.M.M.									1	0	1	
Roekel E.J. van	1	1									1	
Scheur E. van de	9	3					1	1			10	
Schothorst M.	1	0									1	
Stempvoort T. v.	39	9									39	
Unifarm (GD 1)	24	13									24	
Unifarm (GD 2)	34	26									34	
Vlastuin C. van	1	1									1	
Willemssen	21	14									21	
Totaal	324	182	1	1	11	7	2	2	7	4	345	

Bron: Boerenlandvogelmonitor



**Trots op het Binnenveld
en onze weidevogels!**